

Datum

2020-05-04

Vår referens

Mats Åstrand

Utredningssekreterare

mats.astrand@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss över utredning om visselblåsarfunktion i Malmö stad GYVF-2020-1165

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-03-02 att utan eget ställningstagande översända utredning om visselblåsarfunktion i Malmö stad till samtliga nämnder och bolag samt de fackliga organisationerna med svar senast den 5 juni 2020.

Stadskontoret föreslår i utredningen att en visselblåsarfunktion inrättas. Syftet med funktionen är att fånga upp sådana särskilt allvarliga oegentligheter som annars riskerar att inte nå fram till rätt person och som kan få allvarliga konsekvenser för organisationen.

I förvaltningens förslag till remissvar föreslås gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden framföra synpunkter gällande säkerställande av visselblåsarfunktionen i förhållande till andra rapporteringssystem, funktioner och lagstiftning, att teknisk lösning utreds för hantering av anonymitet, att funktionen hanteras av extern aktör samt att visselblåsarfunktionsmöjlighetens motsatsförhållande till meddelarfriheten klargörs.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till remissvar och överlämnar detta till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200302 Utredning om visselblåsarfunktion
- Utredning om visselblåsare 2020-02-17
- Beslut KSAU 200302 §135
- G-Remissvar till utredning om visselblåsarfunktion i Malmö stad
- Remissvar över utredning om visselblåsarfunktion i Malmö stad
- Beslut KSAU 200511 §307

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2020-08-26

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2020-09-02

Beslutet skickas till

Stadskontoret

Ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-03-02 att utan eget ställningstagande översända utredning om visselblåsarfunktion i Malmö stad till samtliga nämnder och bolag samt de fackliga organisationerna med svar senast den 5 juni 2020.

Bakgrunden till utredningen är kommunfullmäktiges beslut 2019-03-21 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheterna för införandet av ett anonymt system för visselblåsare, utifrån bifall till en motion av Helena Nanne (M).

Stadskontoret föreslår i utredningen att en visselblåsarfunktion inrättas. Syftet med funktionen är att fånga upp sådana särskilt allvarliga oegentligheter som annars riskerar att inte nå fram till rätt person och som kan få allvarliga konsekvenser för organisationen.

Utredningen har utifrån erfarenheter från andra kommuner och en region tagit fram förslag till inriktning för visselblåsarfunktionen. Funktionen ska inte påverka befintliga avvikelssystem utan komplettera dessa.

Utredningen föreslår att Stadskontoret ansvarar för utformningen av visselblåsarfunktionen med dessa utgångspunkter:

- att införa en visselblåsarfunktion för anställda i kommunen och kommunens helägda aktiebolag;
- uppgiftslämnarens identitet kan som huvudregel inte sekretessbeläggas., det finns således inte någon garanti för anonymitet.
- personer som anmäls ska ha en ledande ställning
- visselblåsarfunktionen ska begränsas till att avse allvarligare oegentligheter
- utse en kommunövergripande utredningsgrupp (bestående av bland annat chefsjurist och HR-direktör) som ansvar för hanteringen av tipsen/anmälningarna
- att införa rutin kring hur tips/anmälningar tas emot och hanteras samt hur de ska gallras
- att införa en rutin kring hur tips/anmälningar utreds internt och vid behov externt
- att vid behov anpassa/revidera visselblåsarfunktionen bland annat när det nationella regelverket för genomförande av visselblåsardirektivet är klart.

Ledningsgruppen har diskuterat utredningen och synpunkter till remissvar.

Förvaltningens bedömning är att utredningens förslag är väl genomarbetade och avvägda utifrån ett kommunövergripande perspektiv.

Det är viktigt att säkerställa att visselblåsarfunktionen inte konkurrerar med befintliga rapporteringssystem utan används för sitt syfte; att avse allvarliga oegentligheter och att personer som anmäls ska ha en ledande ställning. Funktionen får inte riskera att sammanblandas med andra funktioner och lagstiftning som rör förhållandet mellan chef och medarbetare och får inte heller riskera att sammanblandas med lagstadgade klagomålsfunktioner.

Anonymitet vid anmälan är ett problem då det kan leda till missbruk och att inga följdfrågor kan ställas eller uppmaning att anmäla via annat, bättre lämpat, rapporteringssystem. Förvaltningen föreslår att en teknisk lösning för kryptering och med möjlighet till följdfrågor utreds.

För att säkerställa objektivitet och neutralitet bör det övervägas att uppdra till extern aktör att hantera visselblåsarfunktionen.

Förvaltningen ser en risk att visselblåsararmöjlighet står i motsatsförhållande till meddelarfrihet. Detta behöver klargöras.

Ansvariga

Lars Rehnberg Förvaltningschef